Przedpłata wraz z przesyłką pocztową wynosi 5 zł. a. w. rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCYA i Administracya we Lwowie przy placu Maryackim l. 9.

Pismo dwutygodniowe.
Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.
Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 20. Dnia 22. Października 1883. X. rocznik.

Stosunek Banku krajowego do stowarzyszeń zaliczkowych

według sprawozdania sejmowéj komisyi bankowéj.

Sejmowa komisya bankowa w sprawozdaniu swém z dnia 14. b. m. L. s. 886. o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie wykonanych czynności celem wprowadzenia w życie Banku krajowego, w ten sposób pojmuje stosunek Banku do stowarzyszeń zaliczkowych:

„Ze sprawozdania Wydziału krajowego na którém opiéra się niniejsze, przyszła Wysoka Izba do wiadomości, że co do sposobu udzielania pożyczek hipotecznych na posiadłości włościańskie, zgodnie Rada nadzorcza Banku, jéj Dyrekcya i Wydział krajowy uznały niezbędną potrzebę ustanowienia organów pośredniczących, i że centralizacya czynności w tym dziale interesów hipotecznych, nie tylko uniemożliwiłaby dokładne zbadanie wartości hipotek włościańskich i przekonanie się o ekonomicznym celu każdéj z żądanych pożyczek, lecz nadto komplikacyą agend podniosłaby niezmiernie koszta zarządu, a tém samém i podrożyła pożyczkę

Komisya podzielając w zupełności to zapatrywanie, sądzi jednakże że w mowie będące pośrednictwo nie powinno być ograniczone li do pożyczek włościańskich, lecz przeciwnie rozciągnięte i na pożyczki hipoteczne małomiejskie — a to zarówno przez wzgląd na stan oświaty naszych małomieszczan, zadania pośrednictwa, jakoteż bezpieczeństwo hipoteczne.

Zgodnie z powziętém postanowieniem Rady nadzorczéj Banku i Wydziału krajowego mniema komisya, że w piérwszym rzędzie powołane są Reprezentacye powiatowe do spełnienia tego opiekuńczego a istotnym zadaniom ekonomicznym odpowiadającego pośrednictwa, pomimo to nie sądzi Komisya, ażeby już dziś niejako z góry od pośrednictwa tego wykluczone być miały samoistne i niezawiśle od Rad pow. stojące towarzystwa zaliczkowe, lub istniejące po kraju kasy oszczędności.

Zdaniem komisyi, uorganizowanie tak ważnego i absorbującego pośrednictwa, na całym obszarze kraju, jakim bezsprzecznie jest w mowie będące, pomimo gorliwości Rad powiat. w pełnieniu swych obowiązków, ba nawet i doświadczonéj już ich gotowości do opiekowania się dobrem ludu wiejskiego, nastręczyć może w praktyce więcéj trudności, niż je przewiduje sprawozdanie Wydziału krajowego, stąd nie należy wykluczać przed czasem od pośrednictwa, niezawiśle od Rad powiatowych istniejące po kraju towarzystwa zaliczkowe lub kasy oszczędności o tyle więcéj, o ile że zdaniem Komisyi pośrednictwo to poruczoneby być mogło tym zakładom dopiéro wtedy, gdyby właściwe Rady powiatowe podjąć się tego pośrednictwa lub nie mogły, lub nie chciały, a w każdym razie dopiéro po zaczerpnięciu z ich strony opinii co do zdolności rzeczonych zakładów sprawowania tego pośrednictwa i zapewnieniu się, że o każdoczesnéj zmianie w ich kierownictwie zdawać będą sprawę Wydziałowi krajowemu.

Że podjęcie inicyatywy (o któréj wspomina sprawozdanie Wydziału kraj.) w celu zakładania kas zaliczkowych powiatowych tam, gdzie one dotąd nie istnieją, jest czynnością wskazaną zarówno stosunkami ekonomicznymi kraju naszego, jako téż i najgłówniéj zadaniami przekazanymi do spełnienia Bankowi krajowemu, nie tylko uzasadniać nie widzi potrzeby Komisya, lecz idąc daléj za myślą przewodniczą pokrycia kraju dobrze zorganizowanymi kasami zaliczkowémi mniema, iż wielce pożądaném byłoby rozwinięcie jednocześnie usiłowań ku zbliżeniu do Reprezentacyi pow. tych szczególnie towarzystw zaliczkowych, które samodzielnie istnieją po gminach wiejskich i małomiejskich.

Zbliżenie to zdaniem Komisyi mogłoby być dokonaném przez zasilenie tych towarzystw w fundusze za pośrednictwem Banku krajowego, skoro poddadzą

się one kontroli Reprezentacyi powiatowych i zorganizują w sposób, dający zupełną gwarancyą kredytowi publicznemu.

Za wzmocnieniem i ustaleniem bytu w mowie będących towarzystw zaliczkowych, a to przez zasilenie ich w fundusze i jednoczesne rozciągnięcie nad niémi kontroli opiekuńczéj, przemawia nietylko wzgląd na ich użyteczność, zapewnienie bezpieczeństwa kredytowi publicznemu, lecz oraz i przedewszystkiem w chwili dzisiejszéj ta okoliczność. że pod zasłoną ich dobroczynnéj działalności, zaczyna się szerzyć po kraju niszcząca lichwa, o tyle groźniejsza od zwykłéj, iż ręka sprawiedliwości nie łatwo dosięgnąć jéj może *).

W życiu ekonomicznem pojedyńczych ludów są pewne stałe objawy, które niemal za prawa ekonomiczne, wynikające z istotnych ich stosunków, uważać należy.

Takim objawem w życiu ekonomiczno-społecznem, kraju naszego, ciągłym a coraz silniéj występującym jest to, że z pomiędzy wszystkich rodzajów istniejącego kredytu najskuteczniéj rozpowszechnia się, odpowiada i wnika w istotne potrzeby ludu naszego kredyt, czerpany z kas i towarzystw zaliczkowych.

Czy kredyt ten okazał się dlatego skutecznym, iż w największéj liczbie wypadków nie hipoteczna lub długotrwała, lecz krótkoterminowa pożyczka bywa najwłaściwszą formą kredytu dla włościan naszych, czy dlatego, że kredyt ten w wielu razach udzielany bywa z funduszów, które nie są własnością osoby moralnéj lecz udziałem stowarzyszonych, czy może i głównie z téj przyczyny, iż wsparty on jest nie tylko dokładną znajomością stosunków materyalnych, lecz i osobistości, która zaciąga pożyczkę, nie jest zadaniem niniejszego sprawozdania omawiać obszerniéj, chociaż zdaniem Komisyi prowadzi do wniosku, że jeżeli Bank krajowy ma przyjść w pomoc krótkoterminowym kredytem ludności wiejskiéj i małomieszczańskiej, stać się to może tylko za pośrednictwem dobrze zorganizowanych, a pod kontrolą Rad powiatowych stojących kas i towarzystw zaliczkowych".

Tyle sprawozdanie Komisyi! za co należy się wdzięczność i uznanie tak całéj Komisyi, jakotéż i jéj sprawozdawcy, posłowi Abrahamowiczowi.

Lecz nie idzie tu tyle o wyrazy uznania, ale raczéj o stwierdzenie, że Sejm krajowy przez usta swojéj Komisyi wyraził jedynie ekonomicznie zdrowe i na znajomości stosunków krajowych oparte przekonanie.

*) Mamy tu na myśli towarzystwa zaliczkowe tak zwane żydowskie, które obszerniéj omawia sprawozdanie Związku centralnego towarzystw zaliczkowych z r. b.

Od kilku lat zajmując się sprawą Banku krajowego wyraziliśmy niejednokrotnie nasze głębokie przekonanie, że Bank krajowy zdoła jedynie skuteczną rozwijać działalność przez oparcie się na szérokim terenie, który dziś w kraju zajęła już silnie zorganizowana i z potrzebami ludności zrośnięta sieć stowarzyszeń zaliczkowych. Z drugiéj zaś strony niejednokrotnie wyraziliśmy obawę, że spoczywające dziś w ręku ludzi dobréj woli kierownictwo ruchem stowarzyszeń nie ma na wszelkie możliwe wypadki téj trwałéj podstawy, jaką zdobyćby sobie mogło i powinno przy zapewnieniu sobie obywatelskiéj opieki całego kraju i ustanowionych przez kraj władz i instytucyi. Do urzeczywistnienia tego wielkiego ekonomicznego planu potrzeba jednak wielkiéj znajomości stosunków krajowych, wielkiéj wyrozumiałości wzajemnéj, prawdziwéj liberalności i szczérego podsumowania osobistych tendencyi pod ogólne potrzeby i interesy kraju.

Kto trochę daléj patrzy w przyszłość kraju, ten musi koniecznie stanąć na stanowisku Komisyi bankowéj — a w dalszéj konsekwencyi musi za ekonomiczne, a w części i narodowe zadanie kraju uznać: iżby z jednéj strony krajowy Bank stał się z czasem motorem i regulatorem ekonomicznego rozwoju kraju naszego, iżby potrafił zjednoczyć wszystkie nasze ekonomiczne zasoby i zdobycze i oparł się na historycznym rozwoju stosunków naszych ekonomicznych z okresu najświeższych naszych usiłowań ku odrodzeniu naszemu ekonomicznemu — z drugiéj zaś strony, iżby pożyteczną i pełną zasług działalność stowarzyszeń zabezpieczył kraj przez swoje autonomiczne władze i instytucye przed możliwemi zboczeniami, którym może nie zawsze zdoła się oprzeć jedynie na dobréj woli jednostek oparta dzisiejsza ich organizacya.

Dla tego téż chętnie przyznajemy uzasadnienie żądaniu komisyi, iż wskazując na stowarzyszenia, jako na „najskuteczniejszą dziś w kraju naszym organizacyą kredytową" domaga się dla stowarzyszeń kontroli i gwarancyi, że odpowiedzą potrzebom kredytu publicznego.

Natomiast jednak jest prawem a nawet obowiązkiem stowarzyszeń — nim wejdą z Bankiem krajowym w bliższe stosunki — domagać się od niego gwarancyi, że i on się „zorganizuje w sposób, dający zupełną gwarancyą kredytowi publicznemu", zwłaszcza dla tych warstw społecznych, dla których szuka u stowarzyszeń pośrednictwa.

Przestroga na czasie.

Według relacyi, z całego kraju nas dochodzących, czeka nas na wiosnę ciężki przednowek.

Stowarzyszenia powinny się na ten trudny czas należycie przygotować i to z dwóch względów:

najpiérw będą musiały iść ludności obfitym i łatwym kredytem w pomoc;

powtóre muszą być przygotowane na znaczniejsze wycofanie oszczędności i lokacyi prywatnych

Będzie więc prawdopodobny brak pieniędzy w kraju i dla tego wcześnie myśleć wypada, aby stowarzyszenia siebie i kraj przed skutkami tego następstwa zabezpieczyły.

Ostrożność tu jest tém bardziéj wskazaną, o ile wszelkie są oznaki po tému, że i na wielkich targowicach pieniężnych gotówka zaczyna się zwolna z placu wycofywać.

Rezerwa Austro-węgierskiego Banku wprawdzie nie jest jeszcze tak skąpą, jak w październiku zeszłego roku, ale według obliczeń dokładnych zaledwie wystarczy na potrzeby interesu bieżącego — korzystniejszy w tym względzie rezultat w porównaniu z rokiem zeszłym, kiedy nagle podniesiono ratę bankowę o cały 1%, nie zawdzięcza się jednak lepszym stosunkom pieniężnym tego roku, ale raczéj większéj ostrożności zarządu bankowego.

Interes asygnatowy wielkich banków zmniejsza się codziennie, a wkładki w wielkich kasach oszczędności, jak galic. Kasie oszczędności we Lwowie — od dłuższego czasu stale spadają.

Wszystko to służyć nam winno za przestrogę, że może przyjść chwila, w któréj nie będziemy mogli liczyć na pomoc nawet wielkich przyjaźnych nam instytucyi.

Z rachunków miesięcznych i tyluletnich doświadczeń — widzimy jednak stały przyrost kapitałów w naszych stowarzyszeniach w miesiącach jesiennych, t. j. w czasie, kiedy wielkie banki corocznie cierpią na ubytek funduszów. Pochodzi to stąd, że stowarzyszenia nasze, mające przeważnie stosunki z klasą rolniczą, właśnie w jesieni realizują w całości lub przynajmniéj częściowo interesy wiosenne i dla tego mają wpływy znaczniejsze w jesieni; natomiast wielkie Banki, rekrutujące swą klientelę przeważnie ze świata kupieckiego i ludności miejskiéj, muszą im dostarczać właśnie w jesieni, kiedy kupcy zwykli zawiérać większe transakcye zbożowe i zaopatrywać w towar sezon zimowy, a ludność miejska potrzebuje swych oszczędności również dla poczynienia zapasów zimowych.

Zwracamy na tę okoliczność dla tego uwagę, aby stowarzyszenia widząc obecnie wzrost swych funduszów dyspozycyjnych nie dały się uwieść złudną nadzieją, że ostrożności dla przygotowania się do interesu wiosennego są niepotrzebne.

Również zauważyć nam wypada, iż często pojawiają się wypadki wycofywania wkładek oszczędności:

już to z obawy przed grożącym nam podatkiem rentowym;

już to ze strachu przed zapowiadaną tu i owdzie wojną moskiewską.

Stowarzyszenia nasze mając w kraju obok ekonomicznego i edukacyjne zadania, uważać winny za swój obowiązek, nad tym objawem się zastanowić i nie tylko dla ochrony kas swoich od wycofania wkładek oszczędności, ale dla obywatelskiego pouczenia ludność, działać tu uspokajająco.

Co do obawy przed podatkiem rentowym, należy zwrócić uwagę, że projekt rządowy spotkał się z tak surową ze wszech stron krytyką, iż wątpić należy, aby się rządowi udało go w téj formie, jak go wniósł, przeprowadzić; każda zaś zasadnicza zmiana projektu rządowego spowoduje zwłokę najmniéj jednéj lub dwóch kadencyi. Szczególnie zwracamy uwagę na domagania się Sejmów, jak n. p. naszego, o pewną ochronę — pewne przywileje dla listów hipotecznych jak n. p. u nas ziemskich, dla obligów komunalnych i t. d. Uwzględnienie zaś tych życzeń obala cały rachunek i sperandę dla Skarbu rządowego z tego źródła dochodowego. Lecz gdyby nawet podatek rentowy zaprowadzono i dochód z wkładek oszczędności opodatkowano, to należy wkładkujących pouczać, że podatek ten musi r ó w n o m i e r n i e dotknąć wszystkie dochody lokacyi majątku ruchomego i w ten sposób różnice w ubytku dochodowym wyrównać. Co najmniéj zaś pouczać należy ludność, że najwyższy podatek rentowy wyniesie $\frac{1}{4}$—$\frac{1}{2}$%, podczas gdy bezprocentowe przechowanie wycofanych wkładek oszczędności przyniesie rzeczywistą stratę 5—6% — nie ma więc najmniejszéj podstawy do wycofania wkładek z tego tytułu.

Strach przed wojną moskiewską nie ma jeszcze w dotychczasowych stosunkach europejskich dostatecznego uzasadnienia — w każdym zaś razie wojna taka, jakąby być musiała wojna moskiewska, nie może nas w tak krótkim czasie i tak bez przygotowania zaskoczyć, abyśmy już dziś potrzebowali mobilizować swoje zapasy. O ile więc ewentualność wojny wpłynąć może i powinna na schronienie się kapitału ruchomego, to na to jeszcze dość jest czasu.

Jeżeli więc stowarzyszenia w tych kierunkach oględnie i rozważnie, a uspakajająco wpływać będą na ludność, spełnią rzeczywisty obowiązek obywatelski, a nadto powstrzymają wycofanie się kapitałów wkładowych, które im i ich członkom na wiosnę będą bardzo potrzebne.

Aby się jednak należycie na ten czas, prawdopodobnie ciężki, przygotować — należy, obok uspakajania do ucieczki pochopnych wkładek, gromadzić zapasy pieniężne na wiosnę przez ograniczanie się do udzielania obecnie tylko najpotrzebniejszych pożyczek i przez skrupulatne i do możliwych granic posunięte ściśle ściąganie płyn-

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc Wrzesień 1883.

Stan bierny (kwoty: zł. ct)

Tow. zaliczkowe w	Udziały (z końcem miesiąca)	Fundusz rezerwowy (z końcem miesiąca)	Wkładki oszczędności: Stan na początku miesiąca	Wkładki oszczędności: Włożono w ciągu miesiąca	Wkładki oszczędności: Wyjęto w ciągu miesiąca	Wkładki oszczędności: Stan z końcem miesiąca	Pożyczki zaciągnięte: Stan na początku miesiąca	Pożyczki zaciągnięte: Zaciągnięte w ciągu miesiąca	Pożyczki zaciągnięte: Spłacone w ciągu miesiąca	Pożyczki zaciągnięte: Stan z końcem miesiąca
Bełzie Sp. poż.	9782 .	217 50	4607 .	1642 .	1160 .	5089	. .	. .	. .	. .
„ Vor.-Cas.	17326 45	448 38	16179 05	1174 .	768 .	16605 05	. .	. .	. .	562 50
Bochni	25012 44	2411 63	46912 55	295 .	1977 89	45229 66	43508 42	10580 72	9889 10	44200 04
Bóbrce	4130 27	1016 54	10670 80	336 50	12 44	10994 86	9900 .	2300 .	2700 .	9500 .
Birczy	11635 69	1607 06	12167 47	1005 .	732 61	12439 86	51505 .	6963 .	7495 .	50973 .
Bołszowcach	2736 55	360 .	2458 38	. .	1004 66	1453 72	6300 .	. .	450 .	5850 .
Brodach Tow. kr. i z	35250 .	900 .	15334 04	17902 14	17779 64	15459 54	39552 58	15624 46	14940 41	40236 63
„ T. eskont.	24410 .	868 .	16889 50	8250 50	8354 .	16786 .	10950 .	3000 .	3000 .	10950 .
„ Cr.-Ver.	61326 47	4380 44	51045 37	17270 26	14723 32	53592 31	28349 32	7305 85	10840 .	24815 17
Busku	7682 92	2270 89	1683 64	172 .	250 .	1605 64	9313 14	900 .	1100 .	9113 14
„ Vorsch Cas	34089 73	959 .	19726 25	8194 05	4505 99	23414 31	13590 .	1200 .	3035 .	11755 .
„ Tow. kred.	52004 47	4700 50	27853 76	11749 31	5175 66	34427 41	17770 .	4110 .	4870 .	17010 .
Cieszanowie	27398 11	1408 51	43726 43	1486 .	2633 16	42579 33	. .	. .	. .	. .
Dąbrowej	55567 33	14589 18	. .	. .	. .	. .	186874 41	872 .	4900 .	182846 41
Delatynie	10414 66	1489 95	6896 36	831 .	101 59	7645 76	13825 96	904 .	1471 40	12758 56
Dobromilu	11895 57	583 09	13283 07	1251 .	480 09	14053 98	900 .	. .	. .	900 .
Drohobyczu	21183 76	3097 12	57915 43	2822 23	1833 81	58903 85	40066 67	5140 15	7053 .	38153 82
Glinianach	85182 30	7483 62	145178 75	3909 30	3439 05	145649 .	26085 .	8125 .	4985 .	29225 .
„ kredyt.	5514 07	388 .	5920 85	201 15	82 07	6039 92	750 .	1000 .	. .	1750 .
Gorlicach	52735 01	8035 42	88277 32	6551 72	5891 94	88937 10	59158	19165 .	14630 .	63993 .
Grybowie	3328 80	1032 36	15240 58	78 .	645 .	14664 58	13150 .	. .	. .	13150 .
Jarosławiu	35245 47	5140 25	73447 .	3176 12	944 15	75678 97	10360 12	. .	. .	10360 12
Jaryczowie n. zal.	1481 16	311 67	1983 63	112 .	12 .	2083 63	4180 .	. .	200 .	3980 .
„ n. kr.	24959 04	2360 39	5609 .	4613 .	4724 .	5498 .	9950 .	3580 .	3650 .	9880 .
Jaworowie	11134 34	601 10	2869 39	21269 44	2050 89	27912 47	8000 .	2000 .	2000 .	8000 .
Jeziernej	9344 .	214 .	2333 38	914 60	1660 45	1587 53	8500 .	. .	. .	8500 .
Kamionce strum. Tow. zal	38789 18	2530 27	28298 40	100 .	5164	23234 40	12271 .	3190 .	620 .	14841 .
„ „ Kasa wsp.	10827 .	264 .	11430 70	1216 .	710 .	11976 70	450 .	. .	. .	450 .
„ „ Tow. kred.	16853 77	727 07	18626 62	1841 18	4017 .	16450 80	858 63	1018 50	258 63	1618 58
„ „ Sp. poż.	21015 24	756 23	14121 63	2558 28	3894 80	12785 11	. .	. .	. .	. .
Kańczudze.	3254 56	325 94	2547 81	. .	100 .	2447 81	8300 .	. .	200 .	8100 .
Kolbuszowej zal.	7688 .	1401 46	9943 20	8 .	100 .	9851 20	12700 .	. .	. .	12700 .
Komarnie	12000 27	2000 92	47623 15	659 60	1230 48	47052 27	1000 .	. .	. .	1000 .
Kozowej T. zal.	645 11	130 .	190 20	1227 .	. .	1417 20	5000 .	. .	800 .	4200 .
„ T. kr.	4411 50	187 .	1909 30	2500 .	. .	4409 30	500 .	. .	500 .	.
Krakowie	54890 93	1402 .	83411 99	8502 66	6520 18	85394 47	21646 .	2465 .	4397 .	19714 .
Krakowcu	7620 14	664 .	7519 84	725 30	1243 23	7001 91	13300 .	. .	400 .	12900 .
Limanowej zal.	34228 05	4014 05	31096 94	1705 73	1233 95	31568 72	77727 75	17618 27	18290 66	77054 37
„ Tow. ochr. wł. ziem.	14631 82	1115 22	6803 22	110 43	712 .	6201 65	24483 43	3572 .	2416 .	25639 43
Lwowie	165616 12	14615 .	494855 56	73276 16	44006 50	524125 22	191108 70	54204 .	49073 12	196239 58
„ handl.	103281 84	1064 97	21592 95	1300 .	6215 56	16677 39	202376 48	45726 93	61818 .	186285 39
„ Kas. zal.	47699 52	7555 70	255770 31	13061 28	12877 13	255954 46	24489 05	3300 .	3060 .	24729 05
„ wz. kred.	16502 50	1163 25	58729 04	4274 22	5045 10	57958 16	15813 .	4775 .	6165 .	14423 .
„ T. esk i z.	25141 41	1170 29	30897 14	2267 90	4526 50	28638 54	34421 19	14632 70	10472 57	38581 32
„ T. urz. p.	29952 53	1325 23	17584 92	1011 91	633 39	17963 44	18050 .	3450 .	3900 .	17580 .
Makowie	13709 79	2357 91	73351 39	1567 63	1497 82	73421 20	3000 .	. .	2000 .	1000 .
Mielcu	12868 82	2849 28	52506 25	89 93	354 71	52241 47	1000 .	. .	1000 .	. .
„ ochr. wł.	26318 33	650 20	. .	. .	. .	. .	44460 56	. .	. .	44460 56
Mikołajowie	1524 36	112 .	434 83	95 30	18 .	512 13	6700 .	. .	. .	6700 .
Milówce	6400 05	838 51	18023 60	809 45	. .	18833 05	1500 .	. .	. .	1500 .
Nadwórnej	4389 .	280 62	3348 24	393 70	17 .	3724 94	10200 .	. .	. .	10200 .
Nowym Sączu	38250 03	8734 89	138908 30	10269 56	4302 47	144875 38	19605 .	3000 .	4000 .	18600 .
„ zastawn.	. .	. .	. .	. .	. .	. .	12336 59	2044 30	1984 05	12396 84

Stan czynny (kwoty: zł. ct)

Tow. zaliczkowe w	Saldo odsetek (z końcem miesiąca)	Reszta pozycyi stanu biernego (z końcem miesiąca)	Pożyczki udzielone: Stan na początku miesiąca	Pożyczki udzielone: Spłacono w ciągu miesiąca	Pożyczki udzielone: Udzielono w ciągu miesiąca	Pożyczki udzielone: Stan z końcem miesiąca	Koszta założ., ruchomości i adm. (z końcem miesiąca)	Reszta pozycyi stanu czynnego (z końcem miesiąca)	Gotówka (z końcem miesiąca)
Bełzie Sp. poż.	1563 28	134 29	14118 59	1318 93	2774 44	15574 10	834 51	. .	377 46
„ Vor.-Cas.	3470 27	20 22	32544 50	2645 35	5771 37	35670 53	852 97	1374 59	514 77
Bochni	4491 33	1289 55	113403 86	15649 51	15173 33	112927 68	2339 51	7145 14	222 32
Bóbrce	568 92	292 10	25899 34	3209 37	2704 45	25394 44	462 10	. .	646 17
Birczy	3393 40	968 44	76495 .	11325 .	11395 .	76565 .	1712 33	2617 33	122 79
Bołszowcach	601 69	27 57	12094 25	2114 27	1310 .	11289 98	554 57	39 03	520 09
Brodach Tow. kr. i z	6354 48	6163 56	92984 11	30023 86	34702 39	97662 64	4804 34	. .	1897 23
„ T. eskont.	4947 28	. .	48623 19	5568 90	10709 72	53763 95	3939 66	. .	257 67
„ Cr.-Ver.	11773 83	2858 29	15188 59	23520 10	24418 26	153086 75	1751 22	2741 21	1167 33
Busku	559 71	. .	19585 13	1134 01	1086 64	19537 76	905 72	173 84	614 98
„ Vorsch Cas	6011 29	306 75	65980 92	6008 32	6409 60	66382 20	4121 58	1488 57	4543 73
„ Tow. kred.	585 56	. .	97864 36	6897 32	9237 25	106204 29	3801 15	680 47	4042 03
Cieszanowie	1431 64	127 40	70869 46	2510 60	1778 .	70136 86	888 10	1612 43	307 60
Dąbrowej	6186 84	8310 69	244446 52	3558 53	1400 .	242287 99	1692 76	22663 67	856 09
Delatynie	3226 32	448 33	29983 57	3178 71	3629 .	30433 87	1828 22	2931 41	790 09
Dobromilu	1968 82	. .	26558 27	815 28	1456 .	27198 99	406 37	322 54	1472 56
Drohobyczu	2634 56	901 07	117277 78	17666 51	17083 51	116694 78	3072 82	3808 08	1298 50
Glinianach	17594 60	1313 16	273942 43	18816 48	26554 20	281680 15	3116 97	945 33	705 23
„ kredyt.	1140 37	. .	12714 42	829 .	2170 .	14055 42	665 62	. .	111 32
Gorlicach	8273 63	3749 60	180199 80	27291 15	29439 26	178051 69	4403 74	32595 16	10673 17
Grybowie	91 02	6 26	32555 65	3532 71	3842 59	32865 53	65 44	94 57	118 88
Jarosławiu	8678 12	413 01	124722 54	13846 40	11110 .	122026 14	1295 74	54 10	12139 96
Jaryczowie n. zal.	917 44	236 63	7056 52	896 63	1356 .	7515 87	429 46	755 94	309 24
„ n. kr.	2830 02	1637 95	42820 24	3183 .	2532 44	42169 68	1362 62	2400 72	1232 38
Jaworowie	2150 91	246 81	45956 39	10783 63	13111 .	48283 76	510 72	. .	1227 67
Jeziernej	2090 02	312 28	20454 95	2105 40	1710 .	20059 55	1135 15	702 45	150 68
Kamionce strum. Tow. zal	154 51	600 78	80131 60	7655 12	5213 52	77690 .	. .	109 11	1136 06
„ „ Kasa wsp.	2397 49	135 06	22309 74	2554 16	4242 76	23998 34	661 15	1014 19	336 57
„ „ Tow. kred.	3274 63	150 48	36636 51	3230 73	2180	35585 78	2647 67	. .	680 14
„ „ Sp. poż.	3722 64	120 74	36839 54	3176 64	1529 68	35192 58	2189 02	16 10	1002 26
Kańczudze.	1095 71	443 14	14762 39	579 62	660 .	14842 77	. .	806 48	17 91
Kolbuszowej zal.	1875 85	1009 67	32790 50	658 .	300 .	32432 50	443 89	1450 25	241 94
Komarnie	4902 81	3997 72	69571 26	5391 78	4889 08	69068 56	745 59	1004 59	135 25
Kozowej T. zal.	. .	. .	6411 .	251 90	1717 .	8128 .	323 15	. .	. .
„ T. kr.	771 83	9 44	6868 50	689 30	2502 .	8681 20	283 81	91 75	897 84
Krakowie	12527 60	3944 67	158493 98	24671 07	26953 .	160775 91	4673 41	10893 68	1530 67
Krakowcu	1213 85	408 05	28851 50	1965 .	675 .	27561 50	789 19	827 14	726 12
Limanowej zal.	6260 21	503 74	151094 21	8913 64	9454 91	151635 48	1328 17	99 39	566 10
„ Tow. ochr. wł. ziem.	2869 09	36 92	31692 57	3880 68	5947 68	33759 57	678 64	6401 96	9653 96
Lwowie	22537 90	. .	835142 02	156518 32	216812 37	875436 07	14792 52	31846 34	1058 89
„ handl.	8289 77	15481 10	221154 02	40918 49	33855 02	214090 55	19620 11	*94299 22	3070 58
„ Kas. zal.	8524 86	. .	317177 48	8423 32	11091 59	319845 75	4705 35	17168 09	2744 40
„ wz. kred.	3139 61	191 07	89072 07	22608 90	21036 50	87499 67	2901 96	2764 34	211 58
„ T. esk i z.	4746 46	1969 37	88029 19	18348 07	20521 50	90202 62	2572 34	2874 52	4597 91
„ T. urz. p.	3451 01	. .	65246 18	8450 10	10208 .	67004 08	1584 53	674 13	1009 47
Makowie	6612 70	1098 52	94134 89	9093 91	2936 17	87977 15	1961 87	2056 12	6204 98
Mielcu	2409 16	2764 75	66425 78	1899 .	1380 .	65906 78	1021 17	5807 14	398 39
„ ochr. wł.	3598 57	51 95	72670	480 .	1055 .	73265 .	1183 70	500 .	130 91
Mikołajowie	646 21	3 10	8881 54	1242 08	1615 .	9254 46	223 90	. .	19 44
Milówce	550 55	. .	25883 08	2700 40	3420 .	26602 68	534 33	84 49	900 46
Nadwórnej	1244 44	55 45	18202 65	1053 51	1168 .	18317 14	602 08	579 02	396 21
Nowym Sączu	6437 93	. .	204914 59	4889 39	6158 64	206183 84	2384 67	683 57	6746 15
„ zastawn.	824 42	6 .	11653 .	1890 .	1970 .	11733 .	834 87	659 39	. .

*) Z Rachunku „Towarów“ saldo zł. 92857·25.

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc Wrzesień 1883.

Stan bierny

Tow. zaliczkowe w	Udziały z końcem miesiąca		Fundusz rezerwowy z końcem miesiąca		Wkładki oszczędności: Stan na początku miesiąca		Wkładki: Włożono w ciągu miesiąca		Wkładki: Wyjęto w ciągu miesiąca		Wkładki: Stan z końcem miesiąca		Pożyczki zaciągnięte: Stan na początku miesiąca		Pożyczki: Zaciągnięte w ciągu miesiąca		Pożyczki: Spłacone w ciągu miesiąca		Pożyczki: Stan z końcem miesiąca	
	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct
Oświęcimie	10746	25	909	71	24644	98	631	70	398	47	24878	21	.	.	.	.	.	.	.	.
Pilznie	4529	50	1624	18	12047	81	549	50	503	93	12093	38	8300	.	.	.	600	.	7700	.
Podgórzu	18466	35	1818	94	78593	08	2995	25	4013	08	77575	25	11090	.	6288	.	8270	.	9108	.
Pomorzanach	19882	76	1189	86	15093	79	3775	31	5495	.	13374	10	17715	.	6027	58	5750	.	17992	58
„ wz. kr.	8274	58	126	.	2685	.	3269	.	624	.	5330	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Przemyślu zal.rol.	45286	97	8921	28	135507	59	8944	39	4173	39	140278	59	61710	.	17780	.	22075	.	57415	.
„ bank.	19750	.	642	50	21395	85	3544	.	2022	.	22917	85	7914	13	6879	30	3955	83	10837	6
Przemyślanach	9310	40	3656	31	30234	06	4146	37	4818	21	29562	22	18420	.	.	.	.	.	18420	.
Radziechowie	19902	54	4858	90	77418	79	10621	07	6409	31	81630	55	18000	.	3000	.	7500	.	13500	.
Radomyślu osz. i poż.	2066	66	428	72	5148	38	485	.	267	98	5365	40	5469	.	.	.	84	.	5385	.
Rohatynie Sp. P.	13027	67	2810	.	34250	31	2027	.	813	08	35464	23	19990	96	2500	.	4000	.	18490	46
Rozdole	8809	36	1385	13	4499	94	111	62	480	.	4131	56	16700	28	1000	.	250	.	17450	28
Rudkach	12346	66	2307	04	41586	55	200	18	1171	69	40615	04	4627	54	.	.	.	.	4627	54
Sądowéj Wiszni	4072	44	663	16	2892	19	100	.	100	.	2892	19	7450	.	800	.	2000	.	6250	.
Sieniawéj	4799	25	831	57	16439	86	.	.	518	73	15921	13	7500	.	.	.	.	.	7500	.
„ kr. miejs	6347	31	966	60	22304	98	484	.	919	81	21869	17	2925	.	.	.	.	.	2925	.
Skałacie „Praca“	1959	.	538	08	603	65	.	.	.	.	603	65	6100	.	.	.	100		6000	.
Sokalu zal.	15961	72	2067	80	88898	04	1061	47	2513	18	87446	33	14815	09	.	.	.	.	14815	09
„ Tow. kr.	18815	.	1045	80	6366	44	1474	92	1041	79	6799	57	11982	.	3275	.	3000	.	12257	.
Śniatynie zal.	8563	60	1065	24	19026	04	784	92	801	04	19009	92	6500	.	.	.	300	.	6200	.
Stanisławowie B. z.	66820	78	11942	54	218933	64	21021	60	24192	84	215762	40	68191	98	14874	47	22577	18	60489	27
„ zastawn.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	53156	57	.	.	.	.	53156	57
Stryju zal.	15655	37	1118	06	26089	39	3733	33	1585	42	28246	30	13400	.	.	.	700	.	12700	.
„ kredyt	15525	41	1281	.	56466	67	13823	.	2999	08	67290	59	18481		2000	.	9020	.	11461	.
Tarnowie	23865	05	6576	02	73987	76	1124	19	1002	05	74109	91	28314	.	6065	.	8018	.	26361	.
Tarnopolu zal i kr.	28335	.	465		8661	22	2930	30	3295	50	8296	02	4500	.	2595	.	.	.	7095	.
„ bank związ.	13006	.	708	.	10109	09	1701	36	5293	.	6517	39	.	.	2600	.	.	.	2600	.
Toporowie Sp. poż.	10441	81	572	.	5484	98	3474	60	1784	79	7174	79	1800		900	.	.	.	2700	.
Tyśmiemicy	14912	82	3487	41	26390	82	467	.	977	.	25880	82	6425	.	.	.	.	.	6425	.
Wykotach	3814	76	444	86	13801	22	85	38	225	.	13661	60	10400	.	1500	.	1200	.	10700	.
Zakliczynie	8287	82	964	82	7494	69	.	.	.	.	7494	69	18050	.	.	.	300	.	17750	.
Załościach Cr.-V.	6722	60	139	.	2377	80	432	10	102	25	2707	65	.		.	.	.	.	.	.
Zbarażu	12560	70	3031	20	15059	54	10	.	674	.	14395	54	22825	32	2011	.	3000		21836	32
Złoczowie	20915	01	5336	99	96223	35	7034	21	3346	71	99910	85	1500	.	.	.	.	.	1500	.
Żółkwi T. kred.	37125	68	1680	99	24732	84	6084	.	3372	.	27444	84	5118	32	3113	.	3107	52	5123	80

Stan czynny

Tow. zaliczkowe w	Saldo odsetek z końcem miesiąca		Reszta pozycyi stanu biernego z końcem miesiąca		Pożyczki udzielone: Stan na początku miesiąca		Pożyczki: Spłacono w ciągu miesiąca		Pożyczki: Udzielono w ciągu miesiąca		Pożyczki: Stan z końcem miesiąca		Koszta założ. ruchomości i adm. z końcem miesiąca		Reszta pozycyi stanu czynnego z końcem miesiąca		Gotówka z końcem miesiąca	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Oświęcimie	2072	23	1689	59	37358		9994	.	10748	.	38112	.	359	95	853	11	970	94
Pilznie	3212	25	64	83	26909	.	6968	.	6865	.	26806	.	2306	43	2	.	109	71
Podgórzu	6100	56	83	21	111686	52	10736	48	9293	.	110243	04	1577	26	34	55	1297	46
Pomorzanach	4487	39	554	47	52490	41	5420	31	4013	05	51083	15	2641	59	2097	74	1658	68
„ wz. kr.	1199	75	.	.	10541	19	1014	89	4323	.	13849	30	834	83	.	.	246	20
Przemyślu zal.rol.	10527	73	3636	92	257019	.	54627	.	54538	.	256930	.	470	.	5621	41	3045	08
„ bank.	2134	73	377	62	43394	23	17714	23	22889	06	48569	06	1562	08	5566	50	962	74
Przemyślanach	2950	19	.	.	60250	44	2256	97	2803	.	60796	47	2049	29	394	83	638	43
Radziechowie	5660	15	3298	60	120985	83	10391	21	12098	13	122692	75	1808	98	2691	89	1657	12
Radomyślu osz. i poż.	858	87	21	11	13320	11	2525	49	2892	.	13686	62	253	18	88	25	97	71
Rohatynie Sp. P.	2835	18	756	08	66703	84	4946	85	4184	85	65941	84	2057	88	4400	62	983	78
Rozdole	39	92	18	32	29830	90	408	65	186	.	30053	55	67	36	11	43	752	74
Rudkach	3811	12	.	.	62429	57	5156	07	2817	.	60090	50	1194	06	126	79	2296	05
Sądowéj Wiszni	1394	51	140	16	14928	10	1429	72	1215		14713	38	399	04	15	14	284	88
Sieniawéj	5581	65	1163	15	29051	08	2890	56	2290	.	28150	52	4594	17	1896	14	755	92
„ kr. miejs	3073	74	475	69	30881	09	3242	17	3005	.	30643	92	674	46	1715	31	2623	82
Skałacie „Praca“	209	79	189	02	8376	79	252	30	100	.	8224	49	334	56	304	66	636	83
Sokalu zal.	1899	11	4330	38	117739	94	1420	93	560	.	116879	01	1690	20	4794	48	3156	74
„ Tow. kr.	3595	83	1288	93	36531	22	3657	32	5532	.	38405	90	3102	85	1552	97	740	41
Śniatynie zal.	1359	03	.	.	35341	15	2362	90	2338	.	35316	25	603	33	50	44	227	75
Stanisławowie B. z.	16141	73	11148	87	355973	42	46398	43	44088	02	353663	01	9965	85	14933	05	3743	68
„ zastawn.	4162	09	1224	44	54110	.	7019	.	5883	.	53674	.	.	.	720	11	4148	99
Stryju zal.	4155	.	468	20	56455	05	4633	11	4162	.	55983	94	1396	03	1579	49	3383	42
„ kredyt	5128	14	275	.	90577	10	25221	03	26326	28	91682	35	1400	36	2631	63	5226	80
Tarnowie	3549	29	1016	42	131742	22	17288	65	16598	10	131051	67	2372	65	1652	71	400	65
Tarnopolu zal i kr.	1430	72	422	04	37573	79	3961	63	7760	.	41372	16	902	55	1087	55	2681	52
„ bank związ.	709	87	100	.	23174	46	7705	99	6400	.	21868	47	950	17	610	98	211	64
Toporowie Sp. poż.	2155	48	262	51	16330	38	1517	65	5284	35	20097	08	1985	17	480	45	743	91
Tyśmiemicy	2739	16	918	.	43919	60	1216	34	305	.	43008	26	976	39	9190	27	1188	29
Wykotach	.	.	.	56	26991	15	1043	05	1179	.	27127	10	377	69	1051	20	65	79
Zakliczynie	1389	62	.	.	34830	75	1262	25	1102	50	34668	.	596	22	606	32	16	41
Załościach Cr.-V.	970	46	.	.	8982	08	460	15	1020	.	9541	93	730	52	.	.	267	26
Zbarażu	3437	28	925	79	50056	48	1773	80	310	.	48592	68	1432	18	4657	59	1504	38
Złoczowie	4071	99	791	03	124703	63	5466	09	8626	.	127863	54	1844	43	54	68	2763	22
Żółkwi T. kred.	8968	50	471	27	71757	79	7433	55	10695	88	75020	12	4349	68	80	40	1086	50

Uwaga. Umieszczamy rachunki tylko tych towarzystw, które nam je najpóźniej do 15. bm. w formie przez nas wskazanej przysłały.

nych wierzytelności, przy spłacie zaś długów innym instytucyom kłaść należy za warunek zabezpieczenia sobie pomocy na wiosnę przynajmniéj w dotychczasowéj wysokości kredytu, a w końcu należy, o ile środki starczą, tworzyć sobie lokacye gotówki w innych zakładach z wyraźnêm na wiosnę wypowiedzeniem, choćby za niższém oprocentowaniem.

A w ten sposób przebędziemy prawdopodobnie ciężką wiosnę z pożytkiem i chlubą dla siebie i kraju.

Ruch stowarzyszeń.

Wydział Związku odbył posiedzenie dnia 22. b. m. Obecni: Patron dr. Skałkowski; — dr. Maly, dr. Zbyszewski, dr. Goldman, dr. Dulęba, Aleksandrowicz, A. Żabicki; sekretarz: W. Terenkoczy, — ze strony redakcyi: dr. Zgórski. I. Wybrano prezesem dr. Malego, zastępcą A. Żabickiego. II. Sprawozdanie sekretarza z czynności za czas od 1. do 22 października b. r. przyjęto do wiadomości. W okresie tym wpłynęło 87 spraw, z których 58 całkowicie załatwiono. Z ważniejszych czynności wymienia sprawozdanie: poparcie lub wyrobienie kredytu dla 5 stowarzyszeń w Tow. zaliczkowém we Lwowie; uzyskanie napowrót kredytu wekslowego dla jednego Tow. w galic. Kasie oszczędności; pomoc w rozpoczęciu czynności Tow. zaliczkowych w Uhnowie i Ustrzykach dolnych; wezwanie do przyspieszenia czynności Tow. zal. w Zaleszczykach i Tow. handlu skór w Kulikowie; delegatom Tow. handlu skór w Przemyślu i jednemu Tow. handlu skór w Tarnowie udzielono środki przybycia do Lwowa w celu przyuczenia się manipulacyi w lwowskiém Tow. handlu skór; sporządzono bilans Związku z d. 13. października wraz ze wszystkiemi wykazami, w skutek czego przypomniano 81 zaległości w ogólnéj sumie 3.385 zł. 91 ct. na co odwrotną pocztą nadesłało 16 Tow. kwotę 322 zł. 07 ct. Wygotowano 16 przypomnień z urzędu celem załatwienia uchwał IX. Walnego zgromadzenia delegatów i urządzono biuro Związku kosztem 85 zł. 70 ct. III. P. Patron podniósł żywsze zainteresowanie stowarzyszeniami się ze strony Wys. Sejmu a mianowicie niektórych komisyi, które w swych sprawozdaniach podniosły zbawienną działalność naszych Towarzystw. IV. Uchwały i rezolucye IX. Walnego

zgromadzenia przydzielono pojedynczym członkom Wydziału do referatu. V. Przyjęto wnioski w sprawie wyrównania rachunków z I. Związkową drukarnią i Tow. zaliczkowém w Zborowie.— V. W skutek przedłożonego bilansu uchwalono na pokrycie passywów w łącznéj kwocie 933 zł. 59 ct. zaciągnąć pożyczkę w Tow. zaliczkowém we Lwowie, która w miarę wpływów z zaległości umarzać się będzie.— VI. Przyjęto do Związku Tow. zaliczkowe w Zakopaném, Stow. bankowe dla handlu i przemysłu w Przemyślu i Tow. oszczędności i kredytu w Stryju; zaś odmówiono przyjęcia Tow. „Unia“ we Lwowie i Kasie zaliczkowéj w Złoczowie, z powodu niektórych postanowień statutowych, nie zgodnych z duchem naszych stowarzyszeń. Podania o przyjęcie Tow. zaliczkowego w Ustrzykach dolnych, Tow. kredytowego w Jeziernéj, Tow. kredytowego w Glinianach i Tow. kredytowego w Rohatynie wstrzymano do uzupełnienia potrzebnymi alegatami. — VII. Uchwalono przystąpić do Funduszu zaopatrzenia funkcyonaryuszów stowarzyszeń i wybrano do Wydziału tego funduszu dr. M. Krówczyńskiego. — VIII. Wreszcie na wniosek p. Patrona uchwalono zmienić §. 11. regulaminu ust. e) Związku w tym duchu, że wszystkie pisma, pochodzące od Patronatu lub od Wydziału Związku, mają być wspólnie przez p. Patrona „i sekretarza“ podpisywane.

Odpowiedź c k. Rządu na interpelacyą w sprawie stowarzyszeń żydowskich brzmi jak następuje:

Na posiedzeniu Wys. Sejmu z d. 1. października b. r. wniesioną została przez szan posła Teofila Merunowicza i towarzyszy interpelacya do c. k. komisarza rządowego z zapytaniem:

1. Czy wiadome jest rządowi nieprawidłowe postępowanie niektórych żydowskich spółek kredytowych i wkładkowych, opartych na zasadzie ustawy z dnia 9. kwietnia 1873. l. 70. dz. u. p?

2. Czy i w jaki sposób zamierza Rząd przeszkodzić wyzyskiwaniu zbawiennych przepisów wspomnionéj ustawy dla celów lichwiarskich?

Na pierwsze pytanie mam zaszczyt oznajmić, że dotąd nie doszły do wiadomości Namiestnictwa bezprawia i nadużycia spółek zarobkowych i gospodarczych, o których interpelacya wspomina. Przytém pozwalam sobie jednak celem wyjaśnienia stosunku prawnego rzeczonych spółek w obec władz rządowych, zwrócić uwagę szanownych interpelantów, iż według §. 95. postanowień ustawy z dnia 9. kwietnia 1873. c. k. władzom administracyjnym służy prawo nadzoru nad czynnościami spółek w mowie będących, wyjątkowo tylko wtedy, jeżeli owe na mocy uzyskanych koncesyi zajmują się interesami wchodzącymi w zakres publicznych zakładów kredytowych. W takich wyjątkowych wypadkach zaś ten nadzór rządowy rozciąga się li tylko na działalność spółek w tym rozszerzonym zakresie czynności, i faktycznie téż bywa wykonywanym przez komisarzy rządowych przy zakładach ustanowionych.

Względem spółek zarobkowych, których zakres ograniczonym jest na czynności w §. I. powołanéj ustawy poszczególnione, nie przysłuża władzom administracyjnym żadna ingerencya ani przy zawiązaniu takowych, ani téż w kierunku przestrzegania zakresu czynności nie ustawą przekazanego, gdyż ich statuta nie potrzebują zatwierdzenia rządowego, a do prawnego istnienia takich spółek wymaganem jest tylko zarejestrowanie statutów w odnośnym sądzie handlowym na podstawie przyzwalającéj uchwały sądowéj, jak również według przepisów zawartych w §§. 87. do 89. ustawy, z dnia 9. kwietnia 1873. spółki te polegają wyłącznie judykaturze sądowo karnéj, tak w wypadkach niedozwolonego rozciągania działalności swojéj na czynności ustawą z r. 1873. nie objęte, jakotéż we wszystkich innych wypadkach wykroczeń przeciw ogólnie obowiązującym ustawom.

Wkroczenie krajowéj władzy politycznéj przeciw spółkom zarobkowym ma tylko w tym jednym, w §§. 37. i 38. ustawy przewidzianym wypadku, miejsce, jeżeli przeciw spółce na podstawie §. 88. ustawy z r. 1873. zapadł skazujący wyrok sądowy, gdyż tylko na podstawie takiego wyroku karno-sądowego władza administracyjna przystąpić może do rozwiązania spółki.

W tym ostatnim kierunku pozwalam sobie nadmienić, że c k. namiestnictwo dotąd nie miało sposobności korzystania z powyższego prawa, gdyż nie udzielono mu jeszcze żadnego wyroku sądowego, który byłby mógł spowodować orzeczenie rozwiązujące spółkę przekraczającą ustawę.

W obec tego stanu ustawodawstwa nie potrzebuje zatém dalszego wyjaśnienia, dla czego c k. Rząd przed wniesieniem interpelacyi z d. 1. października r b. nie miał żadnéj wiadomości o przytoczonych w interpelacyi bezprawiach niektórych spółek kredytowych, gdyż przypuścić należy, że strony, przez nierzetelne postępowanie tych spółek pokrzywdzone, z odnośnémi skargami udawały się bezpośrednio do kompetentnych władz sądowych.

Na drugie pytanie tylko tyle mogę odpowiedzieć, że wspomnianym w interpelacyi nadużyciom niektórych spółek zarobkowych, zapobiédz może jédynie ścisłe wykonywanie postanowień ustawy z d. 9. kwietnia 1873. l. 70. dz u. p. przez powołane do tego sądy.

W końcu mam zaszczyt oznajmić, że nie omieszkam przynajmniéj pośrednio w interesie dobra ogółu przyczynić się do usunięcia podniesionych przez szanownych interpelantów nadużyć spółek kredytowych i w tym celu udzielić treści wniesionéj interpelacyi prezydyom sądów wyższych z wezwaniem, aby wydały stosowne zarządzenia, zmierzające do ścisłego przestrzegania i wykonywania wyżéj powołanéj ustawy przez podwładne c. k. sądy I. instancyi, jak również zalecić wszystkim władzom politycznym I. instancyi, aby czuwały nad działalnością wspomnianych spółek w kierunku przestrzegania przysługującego im zakresu czynności, i aby w razie ujemnych spostrzeżeń, niezwłocznie o postępowaniu spółek, sprzeciwiającém się bądź przepisom ustawy z r. 1873., bądź to powszechnéj ustawie karnéj, zawiadamiały właściwe instancye sądowe, celem wdrożenia postępowania karno-sądowego.

Rada nadzorcza przemyskiéj Kasy zaliczkowéj, rzemieślników i rolników, uchwaliła na posiedzeniu d. 1. października wspólnie z Dyrekcyą odbytém, wniosek do Walnego zgromadzenia, aby w obradach na Walnych zgromadzeniach tylko ci członkowie dopuszczeni byli do głosu, którzy jeden cały udział mają wpłacony. Udział wynosi 50 zł.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Dr. Alfred Zgórski. Z I. Związkowéj Drukarni we Lwowie, Hotel Żorża.